NAZİLLİ TİCARET ODASI

İSPANYA KRALLIĞI ÜLKE RAPORU

AR&GE BİRİMİ - 2016

I. ÜLKE BİLGİLERİ

İspanya (İspanyolca: *España* , /es'paɲa/) ya da resmî adıyla İspanya Krallığı (İspanyolca: *Reino de España*) Avrupa'nın güneybatısında, İber Yarımadası'nda yer alan ülkedir. Güneyde ve doğudaAkdeniz'e, kuzeyde ise Atlantik Okyanusu'na kıyısı vardır. Batıda Portekiz, kuzeyde Fransa, Andora ve güneyde Birleşik Krallık'a bağlı Cebelitarık ile komşudur. İspanya toprakları ayrıca Akdeniz'de Balear Adaları, Atlantik Okyanusu'nda Kanarya Adaları'nı ve Kuzey Afrika'da Ceuta ve Melilla adlı iki özerk şehri kapsar. 504.712 km^2'lik[2] alanıyla İspanya, Fransa'dan sonra Batı Avrupa'daki ikinci büyük ülkedir. 650 metrelik ortalama yüksekliği ile de İsviçre'den sonra Avrupa'daki ikinci yüksek ülkedir.

ADI:İSPANYA

YEREL TAM ADI:İSPANYA KRALLIĞI

BAŞKENTİ:MADRİD

MARŞI:"Marcha Real" (İspanyolca)
"Kraliyet Marşı"

YÖNETİM ŞEKLİ:Üniter Parlamenter Monarşi

ÖNEMLİŞEHİRLERİ: Başkent Madrid, Barselona, Valensiya, Seville, Zaragoza ve Malaga olarak sıralanabilir.

ÖNEMLİ LİMANLARI: Aviles, Barcelona, Bilbao, Cadiz, Cartagena, Castellon de la Plana, Ceuta, Huelva, La Coruna, LasPalmas (Kanarya Adaları), Malaga, Melilla, Pasajes, Gijon, SantaCruz de Tenerife (Canary Adaları), Santander, Tarragona, Valencia, Vig.

YÜZÖLÇÜMÜ:505,992 km^2

NÜFUSU:46.423.100 kişi (1 Ocak 2016)

PARA BİRİMİ: Euro

RESMİDİL:İSPANYOLCARESMİ DİL OLARAK KULLANILMAKTADIR.

TANINAN DİLLER : Aragonca, Aranca, Baskça,Katalanca, Leonca ve Galiçya'ca

TİCARİ DİL:İngilizce ve Fransızca

DİN: Hristiyanlık

ÜYELİKLER:AB, BM ve bağlı kuruluşları, NATO, Avrupa Konseyi OECD, AGİT, Akdeniz İçin Birlik, İber-Amerika devletleri Örgütü (OEI) Dünya Turizm Örgütü, uluslararası Zeytin Konseyi, Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO)

II. COĞRAFİ GÖSTERGELER

Yüzölçümü:505,992 km^2

Su%: 1.26

Konum:
Avrupa'nın güneybatı ucunda İber Yarımadası'nda bir ülke olan İspanya; kuzeydoğuda Fransa ve Andora, doğu ve güneydoğuda Akdeniz ve CebelitarıkGüneybatıdaCediz Körfezi batıda Portekiz kuzeybatı ve kuzeyde Biskay Körfezi ile çevrilidir.

Coğrafi konumu:40 00 Kuzey enlemi, 4 00 Batı boylamı

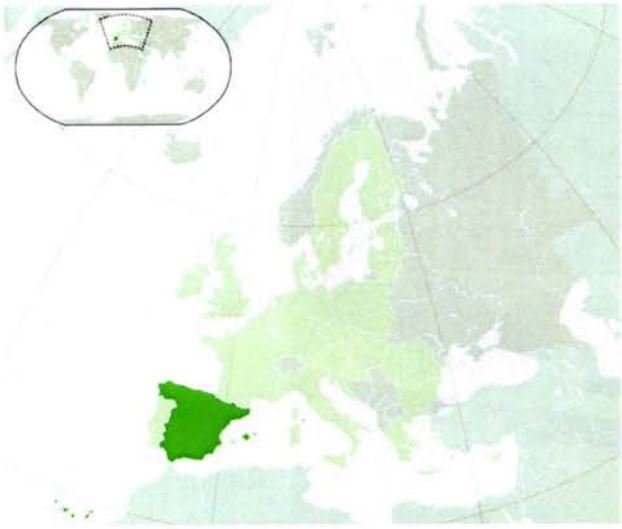

Haritadaki konumu: Avrupa

Sınırları: Toplam 1,917.8 km

Komşu Ülkeler: Andorra 63.7 km, Fransa 623 km, Cebelitarık 1.2 km, Portekiz 1,214 km, Fas (Ceuta) 6.3 km, Fas (Melilla) 9.6 km

Sahil şeridi: 4,964 km

İklim Özellikleri:

Ilıman kuşaktaki İspanya'da Batı Akdeniz'e özgü bir iklim hüküm sürer.Üç önemli iklim kuşağı ayırt edilebilir. Kuzey ve doğu kıyılarında deniz etkisine açık yumuşak ve yağışlı bir iklim görülür. Ortalama sıcaklık kışın 9°C yazın 18°C'dir. Kara ikliminin egemen olduğu iç platoda kış ve yaz sıcaklık ortalamaları sırasıyla 4°C ve 24°C'dir. Yüksekliğin 2.750 m'yi geçtiği dağlık kesimlerde dağ iklimi hüküm sürer.

Arazi Yapısı: Geniş, düz platolar engebeli tepeliklerle çevrilidir, dağlar kuzeyde yer alır.

Yüzey Şekilleri:

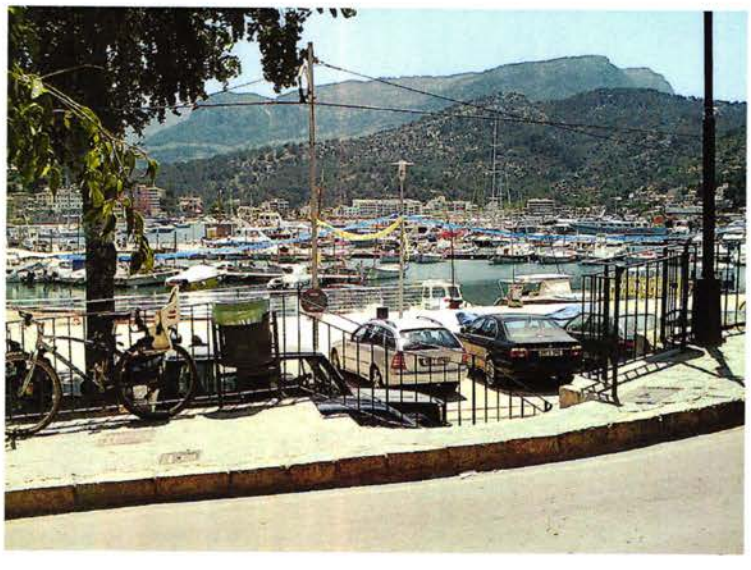

İspanya'daki en yüksek dağ Kanarya Adaları'na ait olan Tenerife Adası'ndaki Pico del Teide(3718m)'dir. Ana karadaki en yüksek dağ ise Granada Eyaleti'ndeki Sierra Nevada'da bulunan Mulhacén (3482m) dağıdır.

İspanya'nın kuzey kıyısı sadece Gijón ve Avilés ve Ribadeo ve La Coruña'nın arasında önemli çıkıntılar gösterirken, diğer yerlerde neredeyse düz

bir hat şeklinde ilerler. Ülkenin diğer kıyılarına nazaran bu kıyı şeritleri dik ve aşılması zor kıyılar olarak tanımlanabilirler. Bunun nedeni burada bulunan dağların hemen hemen her yerde denizin içine kadar girmesidir. Bu kıyı şeridine ancak nehirlerin ağzından ve denizin kıyının iç taraflarına kadar girdiği, özellikle Galisya bölgesinde sıkça bulunan kollardan (Ríalardan) mümkündür. İspanya'nın batısı da tamamen bu kıyı özelliklerini gösterir, ama buradaki dağlar sadece burunlarda denizin içine kadar girdiklerinden ve Ría'ların arka kısımlarında genellikle düzlük alanlar bulunduğundan kuzey kadar aşılması güç bir kıyı şeridi değildir. Güney ve doğu kıyılarının karakteristik özelliği ise düz haliçler ve bu haliçlerin aralarında bulunan ve tepelik alanlarla sona eren çıkıntılardır. Bu şeritler kuzey ve batı kıyılarına oranla çok daha kolay aşılabilen kıyılardır. Güney kıyısındaki en önemli körfezler batıdan doğuya doğru Cádiz, Málaga, Almería ve Cartagena Körfezleri; doğu kıyısındakiler ise BahíaAlicante ve Valencia Körfezi'dir. **İspanya'**nın en uzun Nehirleri Duero, Tejo ve Ebro'dur.

Tejo Nehri

Deniz seviyesine yüksekliği: En alçak noktası: Atlas Okyanusu 0 m en yüksek noktası: Pico de Teide Tepesi (Kanarya Adalarında) 3,718 m

III. DOĞAL KAYNAKLAR VE ÇEVRE

İspanya, Avrupa'nın doğal ve yaban hayatın en çeşitli olduğu alanlara sahiptir. Iklim ve fiziksel güzellik özellikle Akdeniz kıyılarında ve adalarda dinamik bir turizm sektörüne katkıda bulunmaktadır. Ancak, Akdeniz sahillerinin fazla gelişmesi doğal kaynaklara zarar verdiği tartışmasını da beraberinde getirmektedir. Ülke topraklarının yaklaşık% 10'u verimli, % 45'i orta verimlilikte, % 35'i düşük verimlilikte ve verimsiz, % 10'u kayalıktır. Yağışların az ve düzensiz olduğu Akdeniz kıyılarında kullanılan yoğun tarım tekniklerinin de etkisi ile toprak erozyonu ülkenin en önemli çevre sorunlarından biri haline gelmiştir. Ülke topraklarının %30'u ekilebilir alan, %8'i daimi ekilen alan, %13'ü çayır ve mera ve %33'ü de ormanlarla kaplıdır. İspanya önemli petrol ve gaz kaynaklarına sahip olmamakla birlikte Batı Avrupa'nın mineral doğal kaynaklar açısından en zengin ülkesi konumundadır. Demir-dışı ve kıymetli metal üretiminde Avrupa'nın en önemli üreticisidir. 100'e yakın mineral ve maden rezervinin bulunduğu İspanya bunlardan 18'inde önemli miktarda üretim yapmaktadır. Bu metal ve mineraller; bakır, altın, demir, kurşun, çinko, aluminyum, magnezyum, civa, potasyum, flor, bentonit, kükürt, deniz ve kaya tuzu, kalay, kireçtaşı, tungsten ve kuvarsdır. Ülkenin kömür madenleri ve demir cevheri yatakları kuzeyde (Asturya, Kantabriya ve Bask), önemli civa rezervleri güneybatıda Almaden yakınlarında ve bakır ve kurşun yatakları da Andaluçya'da bulunmaktadır. Asturya'daki altın madeni Avrupa'daki en büyük altın madenlerinden biridir. İspanya aynı zamanda granit ve mermerde dünyanın öndegelen üreticilerinden biridir. Üretim talebin kat kat üzerinde olduğundan ihracatı da yapılmaktadır. İspanya, petrol ve doğal gaz ihtiyacının %99'u ve kömür ihtiyacının %70'i için ithalata bağımlı bir ülkedir. Diğer taraftan çok yavaş ama istikrarlı bir yeniden yapılanma süreci içinde bulunan ülke içi kömür üretim sektörü rekabetçi olmayan yapısı ile ancak devlet desteği ile ayakta durmaktadır. Diğer taraftan, enerjinin daha etkin kullanımının sağlanması yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Rüzgardan yararlanarak enerji üretiminin yapıldığı parkların sayısı son yıllarda hızla artmış, ülke bu açıdan Avrupa'nın önde gelen enerji üreticileri arasında Almanya'dan sonra ikinci sırayı almıştır. Dünya sıralamasında ise ABD başta olmak üzere Almanya'dan sonra üçüncü sırada yer almaktadır. 2007 yılında toplam enerji üretiminin %10'u rüzgar enerjisidir. 2010- 2012 arasındaki 3 yıllık dönemde 5.3 GW kapasiteli rüzgar enerjisi ve 1.5 GW kapasiteli güneş enerjisi santralleri kurulacağı öngörülmektedir. Ayrıca 2013 yılında başlamak üzere 540 megavatlık güneş enerjisi santrali projesi de onaylanmıştır. Bu projelerin hayata geçirilmesiyle 2013 yılında İspanya'nın güneş enerjisi alanında dünya lideri konumuna yükseleceği öngörülmektedir. 2013 yılına kadar toplam enerji ihtiyacının % 12'sinin yenilenebilir kaynaklardan sağlanması yönünde yatırımlar yapılmaktadır. Doğal kaynaklar "Regalia İlkesi" düzenlemesi çerçevesinde devletindir. 21 Temmuz 1973 tarihli Madencilik kanunu ve 7 Kasım 1998 tarihli "Hidrokarbon Kanunu" mineral endüstrisini düzenlemektedir. Sanayi Ticaret ve Turizm Bakanlığı bünyesinde bulunan Enerji Politikası ve Madencilik Genel Müdürlüğü sözkonusu kanunları uygulamaktadır. İspanya Madencilik ve Jeoloji Enstitüsü başlıca madencilik kuruluşlarındandır. 2002 ve 2004 yıllarında sektördeki devlet ve özel sektör monopollerinin aşamalı olarak kaldırılması ve liberalleşme yönünde önemli düzenlemeler yapılmıştır.

Madenler:İspanya zengin yeraltı kaynaklarına sahiptir. Meseta'nınbir çok kesimiyle Endülüs sıra dağlarında önemli demir rezervleri vardır. Ülkenin çeşitli yerlerine dağılmış vaziyette kömür yatakları mevcuttur. Diğer madenleri potas, çinko, kalay, kurşun filizleri, bakır, uranyum, gümüş, fosfat , sülfür, alçıtaşı, tungsten, kaolin, hidroenerji ve işlenebilir arazidir.

Kaynaklar: The Economist IntelligenceUnit

- Dünyanın başta gelen Cıva üreticilerindendir.

Petrol : Sektörle ilgili çeşitli kaynaklarda 2006 yılı itibarıyla İber Yarımadasının petrol rezervlerinin 160 milyon varil olduğu belirtilmektedir. 2005 yılında 7 aktif bölgede ancak 3000 varil/gün üretim yapılabilmiştir. Son derece düşük miktardaki kaynaklarına rağmen günlük yaklaşık 1,5 milyon varil petrol tüketimiyle İspanya önemli bir ithalatçı konumundadır. Petrol ithalatı ana olarak Rusya Federasyonu, Libya ve Suudi Arabistan'dan yapılmaktadır. Ülkenin en büyük petrol şirketi; 1999 yılında devlet şirketi olan İspanyol Repsol ile Arjantin devlet şirketi YacimientosPetroliferosFiscales'in birleşmesiyle oluşan ***Repsol-YPF'dir.*** 28 ülkede faaliyet gösteren Repsol dünyanın önde gelen petrol şirketlerindendir. Repsol-YPFnin ardından ikinci önemli petrol şirketi ***CEPSA'dır***. Petrol ve türevleri taşımacılığını ise sektörde faaliyet gösteren 10 firmanın kurduğu CompaniaLogistica de Hidrocarburos-CLH firması yapmaktadır. İspanya toplam kapasitesi 1,3 milyon varil/gün olan 9 adet petrol rafinerisine sahiptir. CEPSA'nın sahibi olduğu Cadiz Rafinerisi ülkenin en büyük rafinerisidir. Repsol-YPF'de toplam kapasitenin yaklaşık yarısını kontrol etmektedir.

Kömür :Önemli kömür rezervlerine sahip İspanya 2003 yılında 584 milyon ton kömür üretmiştir. Devlet şirketi Hunosa tarafından üretilen kömür termik santrallarda kullanılmakla birlikte, alternatif enerji kaynakları ve ithalat nedeniyle üretim düşmektedir.

Doğal Gaz :İber yarımadasında önemli doğal gaz rezervi bulunmamaktadır. Sınırlı miktarda üretim Repsol-YPF tarafından *Poseidon* adı verilen off-shore bölgede yapılmakta ve bölgede arama çalışmaları sürdürülmektedir.

1980 yılından itibaren ülkede doğal gaz tüketiminin, elektrik üretimine yönelik olarak kurulan doğalgaz santrallerine paralel olarak önemli oranda artarak 954 Bcf'ye (milyar kübik feet) ulaştığı görülmektedir. 1992 yılında İspanya'nın sektördeki 3 büyük şirketi olan Katalan Gaz, Gaz Madrid ve Repsol Butona birleşerek ülkenin en büyük gaz şirketi ***GasNatural***'ı oluşturmuşlardır.

Elektrik :

Endesa en büyük enerji üretim ve dağıtım şirketidir. Üretim kapasitesinin önemli bir kısmını kömür kullanan santrallar oluşturmaktadır. Sektördeki ikinci en büyük şirket ***Iberdrola***'dır. ***UnionFenosa, Hidrocantbrico ve Gas Natural*** diğer önemli enerji firmalarıdır.

Ocak 2004 tarihinde, İspanya ve Portekiz resmi olarak imzaladıkları bir anlaşma ile Birleşik Iberya Elektrik Piyasasını "***Pan-IberianElectricity Market***" oluşturmuşlardır. Anlaşma ile her iki ülke firmalarına birbirlerinin pazarında faaliyette bulunma hakkı tanımaktadır. Anlaşmaya göre iki ülke elektrik piyasalarının düzenlenmesine ilişkin kuruluşlarında (İspanyol-OMEL ve Portekiz OMIP) birleşerek tek kuruluş haline gelmesi öngörülmekle birlikte bu henüz gerçekleşmemiştir.

İspanya elektrik enerjisinin önemli bir kısmını termik santrallardan elde etmektedir. Son yıllarda santrallarda kömür yerine doğal gaz özellikle combined-cycle, gasfired (CCGFT) türbinlerin kullanımı önemli ölçüde artmaktadır. Endesa, UnionFenosa veIberdrola'nın son dönemde gerçekleştirdikleri tüm yatırımlar bu yöndedir. Bu tercih ise ülkenin doğal gaz bağımlılığını artırmaktadır. Son dönemde Cezayir'in doğalgaz fiyatının artırılması yönündeki isteği iki ülke arasında önemli sorunlara yol açmıştır.

Bitki Örtüsü ve Hayvanlar: Kuzeybatı İspanya'da meşe ve gürgen ağaçları bulunur. Doğu kıyılarında yeşil meşeler, sulak bitkiler ve bozkırlar hakimdir. İç kesimde ise karışık orman, güneyde meşe ormanları ve bozkırlar, bazı kesimlerinde çayır ve fundalıklar bulunur. Bunlar ormanların insan eliyle kesilerek yok edilmesinden meydana gelmiştir. İspanya dağlık ve ormanlık bir araziye sahip olduğundan ayı, kurt, tilki, tavşan, sincap, yaban kedisi, yaban keçisi gibi hayvanlar bulunur. Mevsimden mevsime göçmen kuşlar İspanya'ya gelmektedir.

Boğa Güreşleri:

12. yüzyılda kralların taç giyme töreninde soyluların at üzerinde boğaya meydan okumalarıyla başlayan bu gelenek, 18. yüzyıldan itibaren arenalarda boğa ile matadorun yüz yüze geldiği bir gösteriye dönüştü.

Boğa güreşleri, mevcut durumda ***İspanya*** dışında güney ***Fransa*** ve ***Portekiz*** (boğa öldürülmeden) ile ***Meksika, Kolombiya, Ekvator, Peru, Bolivya, Venezuela ve Kosta Rıka*** gibi bazı Latin Amerika ülkelerinde yapılıyor. Gerek geçmişte, gerekse günümüzde her zaman tartışmaya konu olan boğa güreşleri, bazı krallar ya da parlamentolar tarafından yasaklanırken, bazıları tarafından da ulusal değer veya kültürel miras ilan edildi.

i. TARIM VE BALIKÇILIK

İspanya Avrupa Birliği'nin en büyük tarım sektörüne sahip ülkelerinden bir tanesidir. Bu özelliği ile AB'nin tarım için tahsis edilen fonlarından da en fazla yararlanan ülke konumundadır. Tarım sektörünün GSMH içindeki payı yaklaşık % 2,6 civarındadır. Ülke topraklarının % 40'ı tarım yapılabilir topraklar olmasına

rağmen % 10'unda tarım yapılmaktadır. Ancak, 2008 yılında tarım yapılabilir alan%0,8 oranında artmış ve 24,9 milyon hektara ulaşmıştır. Bu alanın yaklaşık üçte ikisinde tarım geri kalan bölümünde hayvancılık yapılmaktadır. İspanya kullanılan tarımsal alan bakımından AB üyesi ülkeler arasında Fransa'nın ardında ikinci sırada yer almaktadır Tarım, İspanyol ve AB fonları ile desteklenmektedir. AB içinde tarımsal fonlardan en çok yararlanan 2. ülke konumundadır. 2004-2005 ve 2006 yıllarında her yıl ortalama destek miktarı 6,5 milyar Euro'yu aşmaktadır. Ülkede elde edilen toplam tarımsal gelirin yaklaşık % 28'ini bu destekler oluşturmaktadır.

İspanyol tarımının en belirgin özelliği geniş arazilere yayılmış tahıl üretim alanları ve üzüm ve zeytin başta olmak üzere bu alanlarda ekili bulunan ağaçsı bitkilerdir. Ancak, değer bakımından milli gelire en büyük katkıyı gerçekleştiren tarım ürünleri tahıldan ziyade sebze ve meyvelerdir. Toplam tarımsal ürün ihracatının % 70'ini sebze (*domates ve soğan*), meyve (*üzüm, zeytin, portakal, badem*) ve zeytinyağı ihracatı oluşturmaktadır. Diğer geleneksel tarım ürünlerini pirinç ve tahıllar (*buğday, arpa, pirinç*) ile şarap oluşturmaktadır.

İspanya, Avrupa'nın en büyük balıkçılık filosuna sahiptir (Avrupa Birliği'nin toplam balık avlanmasının %16'sını oluşturmaktadır). Balıkçılık sektörü, yaklaşık 60 bin balıkçıya ve 375 bin ilgili sektör çalışanına iş imkanı sağlamaktadır. Ülke bu yüksek kapasitesine rağmen, iç tüketimin çok yüksek olmasına bağlı olarak bu alanda net ithalatçıdır (kişi başına yıllık 40 kg.balık tüketimiyle Japonya'dan sonra dünyadaki en büyük ikincidir).

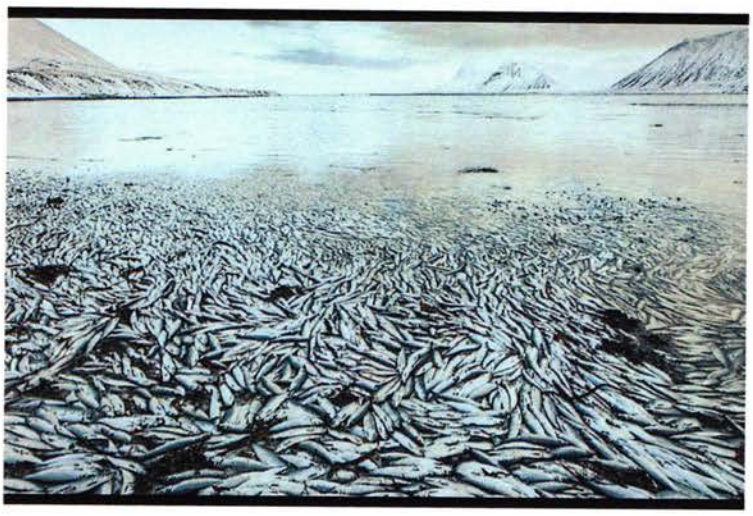

2004 yılında toplam tarım ürünleri piyasası 260.527 ton olurken, bunun 192.600 tonu yerli üretim olmuştur. Castilla y Leon, Aragon ve Extremadura en çok tarım arazisi bulunan bölgelerin başında gelmektedir. Büyük ve küçük baş hayvan yetiştiriciliği rakamlarına bakıldığında da ilk sırayı domuz alırken onu dana, koyun, keçi ve kümes hayvancılığı izlemektedir. İspanya'da 2005 yılı itibariyle 22,7 milyon koyun, 25.1 milyon domuz, 6.5 milyon büyükbaş sığır, 2,8 milyon keçi ve 240.000 at bulunmaktadır. İspanya, AB üyeleri içinde en fazla canlı hayvan nüfusuna sahip ülkedir.

İspanyol beslenme alışkanlıkları içinde deniz ürünleri önemli bir yer tutmaktadır. 2007 yılında yaklaşık 8,5 milyar Euro'luk tüketimi olan deniz ürünlerinin 4,5 milyar Euro'luk kısmı yurt dışından ithal edilmiştir. İspanya'nın en fazla deniz ürünü ithal ettiği ülkeler sıralamasında ilk 3 sırayı Fas, Fransa ve İngiltere alırken, ülkemiz 33,7 milyon Euroluk ihracatıyla alt sıralarda kendine yer bulabilmiştir. 2005 senesi verilerine göre toplam su ürünleri üretimi 1.139.714 tonu bulmaktadır. Bu miktarın 382.000 tonu kültür balıkçılığı üretiminden elde edilmektedir. Tarım ve balıkçılık sektörü İspanya'da mevcut istihdamın %7,7'sini sağlamaktadır. Tuna, lüfer, yassı balık, sardunya, kalamar ve midye en fazla avlanan su ürünleridir. Su ürünleri alanında İspanya'nın ülkemiz için önemli bir pazar olduğu değerlendirilmektedir.Balıkçılık yanında ormancılıkta oldukça gelişmiştir. İspanya orman alanı büyüklüğü açısından İsveç'in ardından 2. sırada gelmektedir. Meşe ağacı yaygın olarak bulunmaktadır.

2007 yılında 2,5 milyar euro'nun üzerinde odun ve kereste ithalatı yapılmıştır. Avrupa'da 5. sırada gelen İspanyol gıda endüstrisi toplam GSMH'n da % 5'ni sağlamaktadır. Gıda endüstrisi sanayi üretiminin % 20'sini oluşturmakta, toplam istihdamın ise % 17'sini sağlamaktadır.

Ülkenin tarım ve hayvancılık ürünleri dış ticareti incelendiğinde ise özetle aşağıdaki rakamlar belirtilebilir.

- 2005 yılında toplam dış ticaret hacminin % 12'sini (46,3 milyar Euro) tarım ve hayvancılık ürünleri oluşturmaktadır.
- Tarımsal gıda toplam ihracatın % 20'sini (22,8 milyar Euro), toplam ithalatın ise % 10'nu (23,51 milyar Euro) oluşturmaktadır.
- Yukarıda da belirtildiği üzere balık ve balık ürünleri dış ticareti toplam değerlerin önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

Sulanan Arazi: 37,800 km²

ii. SANAYİ

Sanayi sektörü İspanya GSYİH'sinin %24,4'lük kısmını oluşturmaktadır. İspanya sanayisinin merkezi, geleneksel olarak, metalurji sanayisinin geliştiği Bask ile endüstriyel gelişime öncü olan tekstil sektörünün geliştiği Katalonya bölgeleri olmuştur. Bask'ın, giderek önemini yitiren bazı sektörlere bağımlı kalarak yakın zamana kadar ekonomiye dinamizm katmakta başarısız olmasına rağmen bu alanlar halen ülke geleneksel sanayisinin çekirdeğini oluşturmaktadır. Sanayi sektörü halen hizmetler sektörünün sadece 1/3'ü büyüklüğünde olmakla beraber, Repsol, Endesa, Iberdrola gibi ciro bakımından ülkenin en büyük firmalarının çoğu halen bu sektörde faaliyet göstermektedir. Sanayi içinde en önemli sektörler enerji üretimi, petrol ve kimyasallar, taşıtlar ve gıda işlemedir. 1986 yılında Avrupa Topluluğu'na katılımının ardından ülkeye yönelen yabancı yatırımların etkisiyle ülkenin sanayi temelinin büyük bir kısmı yabancıların eline geçerken sektörde ciddi bir yeniden yapılanma da yaşanmıştır. Bunun bir sonucu olarak, ülke bugün çok sayıda rekabetçi alt sektöre sahip olmuştur. Özellikle otomotiv sektörünün çok güçlü olduğu İspanya, Avrupa'nın üçüncü, dünyanın da yedinci en büyük otomobil üreticisidir. Ancak sektördeki büyük firmaların hiçbiri İspanyollara ait değildir. 2001 yılından sonra sanayi üretiminin artışı negatif seyir almaya başlamış ve bu durum sektörde istihdamın azalmasına neden olmuştur. Ülkedeki önemli diğer imalat sanayi sektörleri ise gıda, içecek ve tütün, kimyasal maddeler, kağıt, tekstil ve hazır giyimdir. Diğer taraftan imalat sanayine yönelen yabancı yatırımlarda da son yıllarda azalma görülmektedir. Asya pazarlarının gelişmesi ve AB'nin doğuya doğru genişlemesi yabancı yatırımcılar için ülkenin cazibesini azaltan faktörler olarak ortaya çıkmaktadır. Ülkede ücretler Polonya, Macaristan ve Çek cumhuriyeti ile kıyaslandığında neredeyse üç kat fazladır.

Kaynaklar: The Economist IntelligenceUnitInvest in Spain

iii. TURİZM:

Ülkeler bazında İspanya'ya Gelen Turistler – İlk 10 ve Türkiye (Ziyaretçi Sayısı)

ÜLKE	2012	2013	2014	2015
Toplam	**57.700.713**	**60.661.073**	**64.938.945**	**68.100.000**
İngiltere	13.653.863	14.327.277	15.000.668	15.600.000
Fransa	8.969.009	9.525.432	10.598.974	11.500.000
Almanya	9.335.870	9.854.760	10.420.411	10.200.000
İtalya	3.571.659	3.251.019	3.680.944	3.167.105
Hollanda	2.548.657	2.617.460	2.764.634	2.364.709
Belçika	1.706.354	1.873.221	2.177.818	1.876.153
Portekiz	1.861.093	1.670.545	1.876.367	1.463.638
İsviçre	1.448.941	1.487.256	1.631.797	1.392.746
Norveç	1.250.357	1.517.668	1.532.907	1.105.211
Rusya	1.202.073	1.581.785	1.420.467	806.394
Türkiye	**116.621**	**182.406**	**215.058**	**251.157**

Kaynak: INE

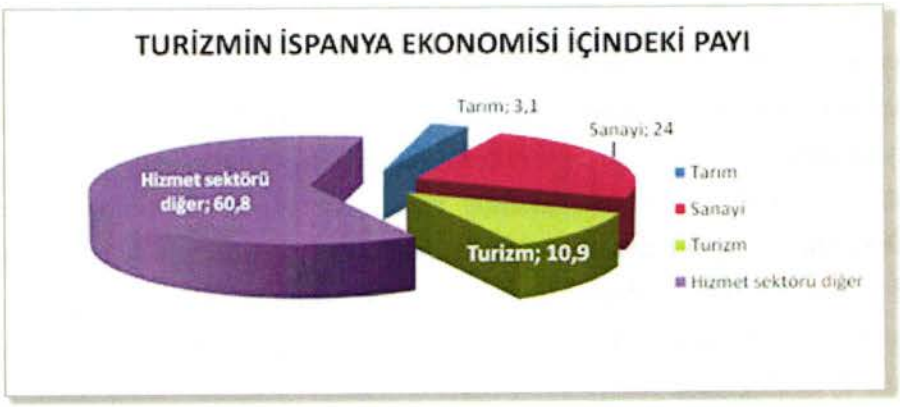

Fransa'dan sonra Dünya'nın ikinci en fazla turist çeken ülkesi olan İspanya turizm gelirlerinde de ABD'den sonra 2. sırada yer almaktadır. Sektör 2 milyon kişiye istihdam sağlarken GSMH'nın % 12'sini oluşturmaktadır. İspanya'ya en çok turist gönderen iki ülke olan İngiltere ve Almanya, İspanya'nın toplam turist sayısının yaklaşık %50'sini sağlamaktadırlar. 2006 yılında İspanya'yı 59 milyon turist ziyaret etmiş, aynı yıl turizm gelirleri 51 milyar Euro'yu aşmıştır. Öte yandan, İspanyollar da son yıllarda yurt dışı seyahatlere ilgi göstermeye başlamışlar ve bu çerçevede 2004 yılında yurt dışına giden İspanyol sayısı 17,1 milyon olmuştur. Yurt dışı turlarında ana rotalar Portekiz, Fransa, Andorra, İtalya, İngiltere ve Almanya gibi yakın çevrelerinde yer alan AB ülkeleri olmuştur. İspanyolların büyük bir kısmı, seyahat için Haziran, Temmuz ve Ağustos'un yanı sıra Noel ve Paskalya tatillerini tercih etmektedirler. Henüz sınırlı miktarda da olsa ülkemizde İspanyol turistlerin tercih ettikleri bir ülke haline gelmeye başlamıştır.

İspanya'da emlak, özellikle de yazlık ev satış sektörü de yükselen sektörler içerisinde yerini almış bulunmaktadır. Mevcut 3.3 milyon yazlık ev sayısına, yıllık ortalama %3'lük bir artışla yeni evler eklenmektedir. 2001'den bu yana kıyı şeridinde 81.000'den fazla ev inşa edilmiştir. Bu sektöre talebin artmasında İspanya'nın sıcak iklim koşullarının özellikle soğuk iklimlerde yaşayan Kuzey Avrupalılara cazip gelmesi ve yaşlıların emeklilik sonrası şehirlerden kıyı şeridine taşınma eğilimine girmesinin büyük katkısı bulunmaktadır. İspanya Merkez Bankası'nın verilerine göre İspanya'da emlak sektörüne olan yatırım 1999'da 2.9 milyar Euro'dan 2003'te %147 oranında artarak 7.2 milyar Euro'ya çıkmış bulunmaktadır. 2003-2007 dönemindeki artışın çok daha fazla olduğu değerlendirilmektedir.

İspanyol turizm sektörü tartışmasız başarısına rağmen 2007 yılında yayınlanan "Turizm Rekabet Raporunda" 15. sırada yer alabilmiştir. Fiyat, çevre koşulları, hukuki düzenlemeler, güvenlik ve alt yapı gibi konularda pek çok ülkenin gerisinde kalan İspanya buna rağmen turizmde marka olmayı başarmışlardır. Kıyılarda yaşanan ve görüntü kirliliği yaratmaya başlayan aşırı yapılaşma, kalabalık nüfusla birlikte önemli bir sorun yaratmaktadır. Diğer taraftan UNESCO'nun Dünya Miras Listesinde İtalya'dan sonra 2. sırada yer alan İspanya tarihi zenginliklerinden kaynaklanan avantajını Turizm açısından oldukça iyi değerlendirmektedir.

iv. ULAŞTIRMA

İspanya, Atlantik ve Akdeniz kıyılarındaki 53 liman ve Madrid ve Barselona başta olmak üzere 33 uluslararası havalimanıyla bütün dünyayla ulaşım ağını son derece etkin bir şekilde kurmuştur.

Telekomünikasyon

İspanya aynı zamanda ileri derecede geliştirilmiş bir iletişim ağına sahiptir. İletişim neredeyse bütün ülkeyi kapsayan 64.000 km'lik fiber optik kablo ağı ile sağlanmaktadır. Aynı zamanda dünyanın en büyük denizaltı kablo ağı ve 5 kıtaya erişim sağlayabilen uydu bağlantısına sahiptir. Son yıllarda pek çok endüstride, iletişim de dahil olmak üzere, serbest politika izlenmeye başlanmıştır. Serbest politika izlenmesiyle üretimde çok daha rekabetçi bir ortam yaratılmıştır ve bu durumun da ekonomik büyümeye katkısı olmuştur. Son olarak, suya ulaşılabilirliği garanti eden hidrolik altyapı alanına büyük yatırımlar yapılmaktadır. Bilgisayar kullanımı bakımında ülke ABD ve diğer AB ülkelerinden geridedir. 2008 yılı itibarıyla internete bağlanma oranı %57,5 olup bu oranın 2013 itibarıyla %78,8 olması beklenmektedir. Bununla beraber, büyük bazı firmalar dışında İspanyol firmalarının Internet kullanım oranı oldukça düşük kalmıştır ve elektronik ticaret giderek gelişmekle beraber halen düşük düzeydedir (%2).

Hava Taşımacılığı

İspanya'daki hava taşımacılığını Sivil Havacılık Genel İdaresi düzenlemekte ve yönetmektedir. Bir kamu kurumu olan ve Bayındırlık Bakanlığı'na bağlı olan AENA halihazırda İspanya'da ve Latin Amerika'da 63 havaalanını yönetmektedir. Coğrafi konumu itibariyle Avrupa ile Güney Amerika ve Afrika arasında önemli bir transfer noktası olan İspanya'da 250 havayolu şirketinin faaliyet gösterdiği 47 ticari havalimanı bulunmaktadır.. En önemli yolcu havalimanları; Madrid, Barselona, Palma de Mallorca, Malaga, GranCanaria, Alicante ve Tenerife Sur olurken kargo taşımacılığı için kullanılan önemli havalimanları ise Madrid, Barselona, Vitoria, GranCanaria ve Zaragoza'dır.

Deniz Taşımacılığı

İspanya, coğrafi konumuna bağlı olarak AB içerisinde en uzun kıyı şeridine sahip olan ülkelerden biridir. Toplam 15 AB üyesinin kıyı şeridi uzunluğu 26.000 km olarak hesaplanırken, bu rakamın yaklaşık 1/3'ü (8.000 km'si) tek başına İspanya'ya aittir. Halihazırda faaliyet gösteren 53 limandan 27'si Bayındırlık Bakanlığı'na bağlı Devlet Liman Yönetimi tarafından idare edilmektedir. Limanların, ülkenin ticaretindeki önemini vurgulamak açısından İspanya'nın toplam ithalatının %78'inin ve ihracatının %51'inin bu limanlar üzerinden gerçekleştiğini belirtmek faydalı olacaktır.

Deniz taşımacılığı açısından en önemli limanlar Bahia de Algeciras, Valencia, Barselona, Tarragona ve Bilbao'dur. Ayrıca, ülkenin ortasında yer alan Madrid'de de önemli limanlara demiryoluyla bağlanmış olan kuru liman bulunmaktadır.

Demiryolu Taşımacılığı

Demiryolu taşımacılığının oldukça gelişmiş olduğu ülkede demiryolu şirketi *Renfe,* konteyner, kargo ve kamyonet taşımacılığını da içeren bir taşımacılık hizmeti sunmaktadır. İspanya, Avrupa'daki en modern demiryolu taşımacılığına sahip ülkelerden biri olmanın yanısıra, hızlı tren alanında da ilerleme kaydetmiştir. Bu çerçevede 2010 yılına kadar oluşturulması planlanan 2,230 km hızlı tren hattıyla dünya lideri olmayı hedeflemektedir. Ülkedeki yoğun demiryolu hattı 15.000 km'ye ulaşmaktadır. Büyük şehirlerde neredeyse her mahalleye ulaşan modern metro şebekesi de şehir içi ulaşımı önemli ölçüde kolaylaştırmaktadır.

Karayolu Taşımacılığı

İspanya'daki toplam karayolu ağı 665.000 km'yi geçmekte ve İberya yarımadasını Hollanda ve İtalya arasındaki Avrupa'nın en önemli karayolu taşımacılığını rotasına bağlamaktadır. İspanya'daki otobanlar da yaklaşık 11.000 km'lik uzunluklarıyla dünyadaki en geniş otoban ağlarından biridir.

v. DEMOGRAFİK GÖSTERGELER

İspanya Nüfusununi İlere Göre Dağılımı

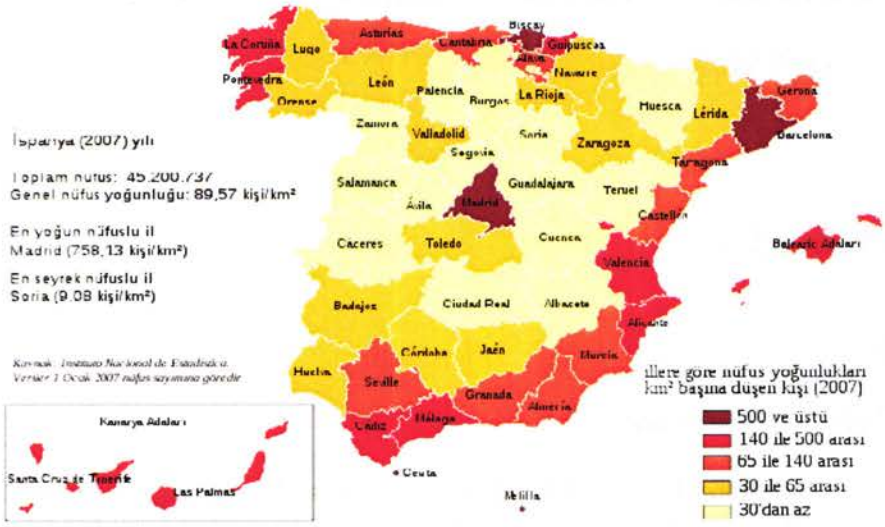

Nüfusu: 46.423.100 kişi (1 Ocak 2016)

Nüfus Yoğunluğu:91 kişi / km2

Doğum Oranı:%9,14

Yaşam Süresi: Kadınlarda 85; erkeklerde 79,1 yaş

Nüfus Artış Oranı:-%0,2 yıllık değişim (2013)

Dünya Nüfusuna Oranı:%0,64

Ulus:İspanyol

Nüfusun EtnikDağılımı: Akdeniz ve Nord uluslarının karışımından oluşmaktadır.

%88 İspanyollar ile diğer Latin ulusları ve Basklar.
%12 Rumen, Faslı, Ekvadorlu ve diğerleri.

Din:

İspanyol anayasası ikinci maddesinde devletin bir dininin olmadığını belirtir. Ancak halkın %96'si resmi olarak Katolik'tir. Bunun yanında 2002 yılında *Centro de* ***InvestigacionesSociológicas*** kurumunun yaptığı bir anket sonucunda ankete katılanların sadece %80'i Katolik olduğunu söylemiştir. %12'lik kesimin ise herhangi bir dine mensup olmadığı ortaya çıkmıştır. Katoliklerin de %54'ünün çok az kiliseye gittiği veya hiç gitmediği bulunmuştur. Diğer Katoliklerin de %15'i ara sıra, 10%'u ayda birkaç

kez, 19%'u ise her pazar kiliseyegittiğini belirtmiştir. Tüm İspanyol halkının %22'si ise en az ayda bir dini görevlerini yerine getirdiğini belirtmiştir.

- Nüfusun %2.5'ini İslam, %1'den daha az kısmını ise Yahudi dinine mensup kişiler oluşturmaktadır.

Diller:İspanyolca İspanya'nın tek resmi dili olarak kabul edilir, diğer diller ise sadece özerk bölgelerde günlük hayatta kullanılan ana dildir.

CastiliaİspanyolcaÇ'sı (resmi) %74, Catalan %17, Galician %7, Basque %2

Okur yazar oranı:15 yaş ve üzeri için veriler toplam nüfusta: %97.9.

I. SİYASİ GÖSTERGELER

RESMİ ADI: İspanya Krallığı

YÖNETİM BİÇİMİ:Üniter Parlamenter Monarşi

İspanya Anayasal Parlamenter Monarşi ile yönetilmektedir.1986'dan beri Avrupa Birliği'nin 1982'den beri NATO'nun bir üyesidir.Devlet başkanı Kral VI.Felipe'dir. Yasama, Temsilciler Meclisi (Congreso de losDiputados) ve Senato (Senado) olmak üzere İki Kamaralı Ulusal Meclis (CortesGenerales)'ten oluşmaktadır. Yürütme Başbakan ve Bakanlar Kurulu tarafından gerçekleştirilmektedir. İspanya Meclisi, 350 milletvekili ve 264 senatörden oluşur. Ülkede her dört yılda bir seçim yapılır. Başbakan Kongre tarafından seçilmektedir.

KRAL:VI.Felipe(19 Haziran 2014'den beri)

VI. Felipe (d. 30 Ocak 1968, Madrid), Mevcut İspanya kralı. I. Juan Carlos ve Sofía de Grecia'nın üçüncü çocuğu ve ilk oğlu. 19 Haziran 2014 tarihinde babası I. Juan Carlos'un tahttan feragat etmesi üzerine veliaht olarak tahta çıktı.

BAŞBAKAN: MarianoRajoy(21 Aralık 2011'den itibaren)

pazar kiliseyegittiğini belirtmiştir. Tüm İspanyol halkının %22'si ise en az ayda bir dini görevlerini yerine getirdiğini belirtmiştir.

- Nüfusun %2.5'ini İslam, %1'den daha az kısmını ise Yahudi dinine mensup kişiler oluşturmaktadır.

Diller:İspanyolca İspanya'nın tek resmi dili olarak kabul edilir, diğer diller ise sadece özerk bölgelerde günlük hayatta kullanılan ana dildir.

CastiliaİspanyolcaSı (resmi) %74, Catalan %17, Galician %7, Basque %2

Okur yazar oranı:15 yaş ve üzeri için veriler toplam nüfusta: %97.9.

I. SİYASİ GÖSTERGELER

RESMİ ADI: İspanya Krallığı

YÖNETİM BİÇİMİ:Üniter Parlamenter Monarşi

İspanya Anayasal Parlamenter Monarşi ile yönetilmektedir.1986'dan beri Avrupa Birliği'nin 1982'den beri NATO'nun bir üyesidir.Devlet başkanı Kral VI.Felipe'dir. Yasama, Temsilciler Meclisi (Congreso de losDiputados) ve Senato (Senado) olmak üzere İki Kamaralı Ulusal Meclis (CortesGenerales)'ten oluşmaktadır. Yürütme Başbakan ve Bakanlar Kurulu tarafından gerçekleştirilmektedir. İspanya Meclisi, 350 milletvekili ve 264 senatörden oluşur. Ülkede her dört yılda bir seçim yapılır. Başbakan Kongre tarafından seçilmektedir.

KRAL:VI.Felipe(19 Haziran 2014'den beri)

VI. Felipe (d. 30 Ocak 1968, Madrid), Mevcut İspanya kralı. I. Juan Carlos ve Sofía de Grecia'nın üçüncü çocuğu ve ilk oğlu. 19 Haziran 2014 tarihinde babası I. Juan Carlos'un tahttan feragat etmesi üzerine veliaht olarak tahta çıktı.

BAŞBAKAN: MarianoRajoy(21 Aralık 2011'den itibaren)

MarianoRajoyBrey (d. 27 Mart 1955, Santiago de Compostela), Halk Partili politikacı ve 20 Kasım 2011 tarihinden itibarenİspanya'nın atanan Başbakanı. MarianoRajoy 21 Aralık 2011 tarihinde İspanya başbakanı olarak göreve başlamıştır.

Başkent: Madrid

İdari Bölümler:17 özerk bölge (Endülüs, Aragon, Asturya, Kastilya-La Mancha, Valensiya, Extremadura, Galiçya, Rioja, Madrid, Murcia, Navarra, Balear Adaları, Bask Ülkesi, Kanarya Adaları, Kantabriya, Kastilya ve Leon ve Katalunya) ile Kuzey Afrika kıyısında 2 özerk şehir (Ceuta ve Melilla) bulunmaktadır.

Bağımsızlık Günü: 1492

Milli bayram: İspanya Günü, 12 Ekim

Anayasa:Ülke 6 Aralık 1978'deyürürlüğe konan anayasayla yönetilmektedir.

Üye olduğu uluslararası örgüt ve kuruluşlar:

AfDB (Afrika Kalkınma Bankası), AsDB (Asya Kalkınma Bankası), AG (Avustralya Grubu), BIS (Uluslararası İmar Bankası), CCC (Gümrük İşbirliği Konseyi), CE (Avrupa Konseyi), CERN (Avrupa Nükleer Araştırma Teşkilatı), EAPC (Avrupa - Atlantik Ortaklık Konseyi), EBRD (Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası), ECE

(Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu), ECLAC (Birleşmiş Milletler Latin Amerika ve Karayipler Komisyonu), EIB (Avrupa Yatırım Bankası), EMU (Avrupa Ekonomi ve Para Birliği), ESA (Avrupa Uzay Ajansı), Avrupa Birliği, FAO (Tarım ve Gıda Örgütü), IADB (Amerika Bölgesi Kalkınma Bankası), IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), IBRD (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası), ICAO (Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü), ICC (Milletlerarası Ticaret Odası), ICFTU (Uluslararası Serbest Ticaret Birlikleri Konfederastonu), ICRM (Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi), IDA (UluslararasıKalkınma Birliği), IEA (Uluslararası Enerji Ajansı), IFAD (Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu), IFC (Uluslararası Finansman Kurumu), IFRCS (Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Toplulukları Federasyonu), IHO (Uluslararası Hidrografi Örgütü), ILO (Uluslarası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), IMO (Uluslararası Denizcilik Örgütü), Inmarsat (Uluslararası Denizcilik Uydu Teşkilatı), Intelsat (Uluslararası Telekomünikasyon ve Uydu Örgütü), Interpol (Uluslararası Polis Teşkilatı), IOC (Uluslararası Olimpiyat Komitesi), IOM (Uluslararası Göçmen Teşkilatı), ISO (Uluslararası Standartlar Örgütü), ITU (Uluslararası Haberleşme Birliği), LAIA (Latin Amerika Entegrasyon Birliği), NATO (Kuzey Atlantik Asemblesi), NEA (Nükleer Enerji Kurulu), NSG, OAS (Amerika Devletleri Teşkilatı), OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü),OPCW, OSCE (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü), PCA (Daimi Hakemlik Mahkemesi), UN (Birleşmiş Milletler), UNCTAD (Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı), UNESCO (Eğitim-Bilim ve Kültür Örgütü), UNHCR (BM Mülteciler Yüksek Komiserliği), UNIDO (Endüstriyel Kalkınma Örgütü), UNMEE (BM Etyopya-Eritre Misyonu), UNMIBH (BM Bosna Hersek Misyonu), UNMIK (BM Kosova Geçici Yönetimi), UNTAET (BM Doğu Timor Geçiş Yönetimi), UNU, UPU (Dünya Posta Birliği), WCL (Dünya Emek Konfederasyonu), WEU (Batı Avrupa Konseyi), WHO (Dünya Sağlık Örgütü), WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı), WMO (Dünya Meteoroloji Örgütü), WToO (Dünya Turizm Örgütü), WTrO (Dünya Ticaret Örgütü), ZC.

GENEL EKONOMİK DURUMVE EKONOMİK YAPI

İspanya ekonomisi GSYİH'ye göre dünyanın 14. Avrupa Birliği'nin 5. büyük ekonomisidir. İspanya hizmet sektörü temelli modern bir ekonomiye sahiptir. Genç ve iyi eğitimli nüfusla fiyatlarda rekabetçi ve yenilikçi uluslararası bir merkezdir. Ekonominin gelecekteki büyümesine yönelik çalışmalar yapılmakta ve bu yönde araştırma ve geliştirme faaliyetlerine çok önem verilmektedir.

Diğer Batı Avrupa ülkeleri gibi İspanya'nın ekonomisi de 2. Dünya Savaşı'nın ardından bir dönüşüm sürecine girmiş, bu süreçte tarım sektörünün önemi azalırken hizmetler sektörünün önemi giderek artmış ve bu sektör ekonominin hakim sektörü haline gelmiştir. Nitekim 2014 yılı itibarıyla tarım sektörü GSYİH'nin sadece %2,5'ini oluştururken hizmetler sektörünün payı %74,4'e kadar yükselmiştir. Perakendecilik, turizm, bankacılık ve telekomünikasyon sektörleri ekonomik faaliyetin en önemli unsurlarındandır. Diğer taraftan GSYİH'nin %23,1'lik kısmını oluşturan sanayi sektörü ekonomideki önemini korumaktadır.

EKONOMİK TAHMİNLER

Genel Ekonomik Değerlendirme ve Tahminler 2015 yılı sonunda yapılan genel seçimin sonuçlarına göre önümüzdeki 4 yıllık dönemde İspanya'yı siyasi açıdan son derece farklı görüşlerde partilerin yönetimde bulunduğu bir süreç beklemektedir; bu bakımdan geçtiğimiz dönemde kaydedilen finansal ve mali yapısal reformların hızını kaybedeceği, hatta durma noktasına geleceği öngörülmektedir. Yeni kurulacak hükümeti bekleyen en önemli görevlerden biri, AB kriterlerine göre belirlenen limitlerin üzerinde yer alan bütçe açığı konusunda AB Komisyonu'na açıklamada bulunmak olacaktır; zira Komisyon'a taahhüt edilen %2,8'lik açık oranının tutturulması zor gözükmektedir. Yeni hükümetin sol kanattan partiler arasındaki koalisyonca

oluşturulması halinde sosyal devlet anlayışı içerisinde kamu harcamaları artacağından bütçe açığının daha da artması riski sözkonusudur.

2016'da İspanya ekonomisinin büyümesini etkileyecek dış faktörler arasında dünya genelindeki ekonomik büyümeye yönelik tahminlerin 2016 yılı için aşağı doğru revize edilmiş olması, Avrodaki değer kaybının beklenenden düşük gerçekleşmesi, petrol fiyatlarındaki düşüş yer almakta olup iç pazardaki talep artışının süreceğine yönelik beklentiler de büyüme üzerinde etkili olacaktır. Avrupa Merkez Bankası (ECB), para politikası bakımından bir değişiklik öngörmemiş olup düşük enflasyonla mücadele, iç talebin genişletilmesi ve kredi hacminin artırılması amaçlarının gerçekleştirilmesini teminden Euro'nun diğer para birimleri karşısındaki değerinin ve faiz oranlarının düşük tutulmasına yönelik politikalar sürdürülecektir. Sonuç olarak İspanya'da 2016'da %2,7 ve 2017'da ise %2,4 civarında ekonomik büyüme görüleceği, ancak 2015'deki kadar yüksek bir GSYH artışı kaydedilemeyeceği öngörülmektedir.

GENEL EKONOMİK VERİLER

	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*
GSYH (Milyon €)	1.070.413	1.042.872	1.031.272	1.041.160	1.081.190	-
Kişibaşına Düşen GSYH(€)	22.900	22.562	22.518	22.780	23.282	-
Büyüme Oranı Reel (%)	-1,0%	-2,6%	-1,7%	1,4%	3,2%	2,7%
İşsizlik Oranı (%)	22,85%	26,02%	26,03%	23,5%	20,9%	20%
Enflasyon oranı (%)	2,40%	2,90%	0,3%	-1%	0%	0,1%
Toplam Dış Borcun GSYH'ya Oranı (%)	70,50%	86,00%	92,10%	98,1%	99%	101,1%
Kamu Açığının GSYH'ya Oranı (%)	−9,5%	−10,4%	−6,9%	−5,9%	−5,16%	−3,3%

GSYH'nınSektörel Dağılımı (%)

	2011	2012	2013	2014	2015
Tarım	2,48	2,49	2,82	2,452	2,51
Sanayi	17,45	17,20	17,11	16,99	17,03
İnşaat	7,52	6,32	5,57	5,42	5,53
Hizmetler	72,55	73,99	74,50	75,07	74,92

Kaynak: The Economist IntelligenceUnit a EIU tahmini

İspanya ekonomisi 2015 yılında %3,2 oranında büyüme göstermiş; böylelikle ekonomik krizin ortaya çıktığı 2008 yılından sonraki en yüksek büyüme oranı kaydedilmiştir. İspanya Merkez Bankası, dünya genelinde finansal piyasaların küresel büyüme yönünde karamsar bir tablo sergilemesine karşın İspanya ekonomisinin sağladığı bu gelişmeyi iç tüketimin gücüne ve iş dünyasındaki yatırımlara dayandırmaktadır. Öte yandan, ülkedeki şirketlerin kriz sürecini aşmak amacıyla dışa açılmaları ve ihracat performanslarını artırmaları da toparlanma üzerinde etkili olmuş; 10 yıl önce %25 olan ihracatın GSYH içerisindeki payı 2015 yılında %35 olarak kaydedilmiştir. İspanya'nın kaydettiği ekonomik büyümede, diğer Avrupa ülkeleri açısından da geçerli olan düşük petrol fiyatları, zayıf Avro kuru, düşük faiz oranları, uygun kredi imkanları ve ekonomi politikalarındaki yapısal reformlar da etkili olmuştur. İspanya ekonomisindeki büyümenin 2016 yılında da sürmesi, ancak büyüme hızının yavaşlayarak %2,6-%2,7 civarında olması beklenmektedir. 2015 yılı İspanya için işsizlikle mücadele bakımından da olumlu gelişmelere sahne olmuş; ekonomik genişlemeye bağlı olarak sağlanan yeni istihdam ile işsizlik oranı % 23,5'dan %20,9'a çekilmiştir. 2016 yılında da işsizlik oranının bir miktar azalması beklenmekle birlikte bu azalışın 2015'e göre daha yavaş olacağı; işsizlik oranının %20'ye çekilebileceği öngörülmektedir. Genel ekonomik göstergelerdeki bu olumlu değişimlere karşın, kamu ve özel sektör borçluluk oranlarının yüksekliği; net yabancı yatırımların negatif oluşu, gelir dağılımında eşitsizliğin artması gibi hususlar ülke ekonomisi açısından riskler barındırmaktadır.

II. EKONOMİK GÖSTERGELER

Gayfi Safi Yurtiçi Hasıla: 1.194

Gsyih Büyüme Oranı:2,7%

Kişi Başına Düşen GSYH: 25.880

İşsizlik Oranı:%20

Enflasyon Oranı:%0,1

İhracat: 279.8

İthalat: 304

Başlıca İhracat Yaptığı Ülkeler: Fransa 17.8% Almanya 10.6% Portekiz 8.3% İtalya 8.3%

İngiltere 6.7%.

Başlıca İthalat Yaptığı Ülkeler: Almanya 13% Fransa 11.8% İtalya 6.7% Çin 5.8%

Hollanda 5% İngiltere 4.5%.

Başlıca İhraç Ürünleri: Makinalar, Motorlu Araçlar, İşlenmiş gıda ürünleri, Eczacılık ürünleri İlaçlar,diğer tüketim ürünleri.

Başlıca İthal Ürünleri: Makine ve ekipmanlar, Yakıt ve kimyasallar, Yarı işlenmiş mamuller,

İşlenmiş gıda ürünleri, Çeşitli tüketim ürünleri , Ölçüm ve tıbbi kontrol cihazları.

TİCARET VE YATIRIM

2015 yılında İspanya tarafından gerçekleştirilen ihracatın GSYH'ya oranı %33,5 olmuş, ihracat gerçekleştiren firma sayısı da artış göstermiştir. 2015 yılında İspanya Afrika, Ortadoğu, Asya, Güney-Kuzey Amerika'daki ihracatını artırmış; buna karşılık AB ülkeleri, Orta Amerika ve Güneydoğu Asya'ya ihracatı azalmıştır. (Örneğin AB ülkelerine ihracat oranı 2000 yılında %60,5 iken 2015 yılında bu oran %50,4 olmuştur) İhracattaki artışa karşın çeşitli pazarlardaki oransal azalma, ihracatın coğrafi çeşitliliğinin artırılmış olmasından kaynaklanmaktadır. Tüketim mallarının ihracatı özellikle Kuzey Amerika ve Avrupa'dan gelen talebe dayalı olarak artış göstermiştir. En önemli ihraç sektörleri otomotiv sektörü olmuş; sektörün ihracatı bir önceki yıla göre %19,1 artmış ve toplam ihracatın %17'si otomotiv sektörünce gerçekleştirilmiştir. Otomotiv ihracatının başlıca pazarı ise %64,8 payla AB ülkeleridir. Hizmet ihracatı alanında ise turizmin yanısıra özellikle IT sektörü hizmet satışları yükselmiştir. İspanya'nın 2015 yılı ticaret açığı bir önceki yıla göre %1,2 oranında azalarak 24.174 milyon Avro olmuştur. 2015 yılında İspanya'nın ihracatı %4 oranında artarak 250,2 milyon Avro; ithalatı ise %3,3 oranında artarak %274,4 milyon Avro olarak gerçekleşmiştir. Toplam ihracatın %18'ini oluşturan otomotiv sektörü ihracatta ilk sırayı alırken bir önceki yıla göre %15,6 oranında artış kaydetmiştir. 2015 yılında otomotiv ve otomotiv yedek parçası, tüketim malları ve dayanıklı tüketim malları ithalatı artış gösterirken enerji ithalatı ise gerilemiştir. İspanya'nın en önemli ihracat pazarını %64,8'lik payla Avrupa Birliği üyesi ülkeler oluştururken 2015 yılında bu ülkelere yapılan ihracat %6,4 oranında yükselmiştir. Avrupa dışında İspanya'nın Okyanusya, Amerika ve Asya'ya ihracatı sırasıyla %8,3; %7,1 ve %5,3 oranlarında artmıştır. 2015 yılında İspanya'nın ihracatında önde gelen ülkeler ise Fransa, Almanya, İngiltere, İtalya ve Portekiz olmuş; İspanya'nın Rusya, Tayvan, Cezayir ve Brezilya'ya ihracatı ise düşmüştür. İspanya Ekonomi ve Rekabetçilik Bakanlığı verilerine göre 2015 yılında Türkiye'nin İspanya'ya ihracatı %19,7 artışla 4.744.000 Avro; İspanya'dan ithalatı ise %1,5 artışla 5.077.901 Avro olarak gerçekleşti. Türkiye'nin İspanya'ya ihracatında önde gelen ürün grupları ve ihracat artış oranları örülmemiş giyim eşyası (%18,7), otomotiv (%42,3), makina (%32), elektrikli aletler (%4,1), demir çelik (%6), plastik mamulleri (%30,8), alüminyum mamulleri (%58) ve inorganik kimyasallar (%49,3) olmuştur. Türkiye'nin İspanya'dan ithalatında ise başlıca ürün grupları ve artış oranları otomotiv (%28), makina (%2,2), elektrikli aletler (%1), bakır mamulleri (-%32) , eczacılık ürünleri (%23), organik kimyasallar (%6,2) , hava taşıtları (-%49) olarak gerçekleşmiştir.

Sosyal Veriler:

Son yıllarda, İspanya'nın ithalat ve ihracatı çok hızlı bir şekilde büyümüştür.Başlıca ticaret ortakları arasında başı, ihracat toplamının %63,4'ünü ve ithalat toplamının da %53,3 oluşturan AB-28 ülkeleri çekmektedir, AB-28 ülkelerini sırasıyla Asya ve Afrika (toplam ihracatın sırasıyla %9,5'i ve %6,8'i, ithalatın da %17,9 ve %10,6'sı).

İspanya, mal ve hizmet ticaretinin en etkin yapıldığı ülkelerden biridir. Mal ticaretine konu oranlara bakıldığında **Dünyanın 18. ihracatçısı ve 17. sıradaki ithalatçısı, hizmet ticareti konusunda da Dünyanın 9. ihracatçısı 16. sıradaki ithalatçısı** konumundadır.

İKİLİ İLİŞKİLER:

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	4.334	6.418	-2.084	10.752
2014	4.750	6.076	-1.326	10.825
2015	4.746	5.589	-842	10.335
2014/2015 % Değişim	-0,07	-8,02	36,48	-4,53

Kaynak: TÜİK (milyon Dolar)

TÜRKİYE-İSPANYA DIŞ TİCARET DURUMU

Ülkemiz ile İspanya arasındaki ticaret hacmi son yıllarda sürekli artış göstermektedir. İspanya'nın da ticaret ortağı olarak önemi ülkemiz açısından giderek artmaktadır. 2001-2008 yılları arasında iki ülke arasındaki ithalat ve ihracat rakamları incelendiğinde, 2005 yılına kadar, iki ülkenin dış ticaret rakamlarının birbirine çok yakın seyrettiği ve benzer oranlarda artış kaydedildiği gözlenmektedir. 2006 yılından itibaren ise dış ticaret dengesinde ülkemiz lehine bir bozulma görülmektedir. 2008 yılında İspanya'nın Türkiye'den ithalatı önemli oranda artarak 4 milyar Euro'ya yaklaşmıştır. Bu bağlamda, İspanyol dış ticaret istatistiklerine göre, iki ülke arasındaki ticaret hacminin 2001-2008 yılları arasındaki dönemde 2 milyar Euro'dan %193 oranında artışla 2008'de 6.6 milyar Euro'ya çıktığı görülmektedir. 2008 yılında ticaret dengesinde İspanya aleyhine 678 milyon Euro açık görülmektedir.

Başlıca Maddelere Göre Türkiye'ye İhracat

İspanya'nın ülkemize başlıca ihracat kalemleri genel ihracat kalemleriyle büyük ölçüde aynıdır. 2001-2008 yılları arasında en önemli ihraç malları arasında ilk sıraları motorlu araçlar ve parçaları, endüstriyel makine ve teçhizat, plastik ve plastikten maddeler ile demir ve çeliğin aldığı görülmektedir.

İspanya'nın 2001-2008 yılları arasında ülkemize olan motorlu araçlar ve parçaları ihracatı 185 milyon Euro'dan 785 milyon Euro'ya, endüstriyel makine ve teçhizat 110 milyon Euro'dan 415 milyon Euro'ya, plastik maddeleri ihracatı da 56 milyon Euro'dan 199 milyon Euro'ya çıkmıştır.

2008 yılında İspanya'dan ithalatımızda başlıca ürünler; binek otomobilleri, dizel ve yarı dizel motorlar, plastik ve plastik mamulleri, demir ve çelik ürünleri, tekstil ve konfeksiyon ürünleri elektrikli makine ve cihazlar olmuştur.

Başlıca Maddelere Göre Türkiye'den İthalat

İspanya'nın ülkemizden 2001-2007 yılları arasında yaptığı ithalatın sıralamasında kendi içinde farklılıklar görülmektedir. Öte yandan, İspanya'nın ülkemize ihraç ettiği ürünlerle ülkemizin İspanya'ya ihraç ettiği ürünler büyük ölçüde benzerdir. 2001-2002 yıllarında ilk sıraları daha çok ham maddelerin ya da katma değeri daha düşük ürünlerin aldığı, 2003-2007 yılları arasında ise ilk sıraları daha yüksek katma değerli ürünlerin

aldığını söylemek mümkün bulunmaktadır.
2007 ve 2008 yıllarında İspanya'ya olan ihracatımızda başlıca ürünler arasında ; motorlu kara taşıtları, televizyon alıcıları, demir ve çelik ürünleri, konfeksiyon ürünleri, beyaz eşya (buzdolabı, çamaşır makinesi), mineral yakıtlar, çimento, cam ve cam eşya ve balık ilk sıralarda yer almıştır.

TÜRKİYE'NİN PAZARA GİRİŞ İMKANLARI

OECD verilerine göre 7. büyük ekonomisi olan, 2008 yılı verilerine göre kişi başına geliri 24 bin Avro, 2008 toplam yılı ithalatı 284 milyar Avro olan İspanya ülkemiz ihracatçıları için önemli bir pazar oluşturmaktadır.

2005 ve 2006 yıllarında AB ortalaması üzerinde çıkan enflasyon oranı ve yüksek üretim maliyetleri nedeniyle dış rekabete karşı avantaj kaybına uğradığı değerlendirilen İspanya, uluslararası konjonktürde karşılaştırmalı üstünlüklerini devam ettiren ülkemiz firmaları için pazara giriş imkanı sunmaktadır.

İki ülke arasındaki ticaret hacmi AB ile oluşturulan Gümrük Birliğinin ardından tüm diğer AB üyesi ülkelerle olduğu gibi önemli oranda artmaya başlamıştır. Gümrük Birliği AB üyesi ülkelere yönelik olarak pazara giriş için önemli bir avantajdır.

İspanya ekonomisinin GSYİH'da en fazla artışı sağlayan inşaat sektörü, inşaat malzemeleri üreticilerimiz için önemli bir pazardır. İnşaat sektöründe kullanılan demir çelik ürünlerinin ithalatında İspanyol idaresi sertifikasyon (homologasyon) belgeleri istemektedir. "EduardoTorroja" olarak adlandırılan sertifika ürün belgelendirme kuruluşları tarafından ihracatçı firma nezdinde yaptıkları inceleme sonucunda temin edilmektedir. Ancak, bu belgeyle yapılan ithalatta, ithalatçı İspanyol firmanın pek çok belgeyi malın gümrüğe gelmesinden sonra İspanyol idaresine sunması gerekmektedir. İhracatçılarımızın İspanyol standart ve belgelendirme kuruluşu AENOR'dan ya da ECA isimli belgelendirme kuruluşundan uygunluk belgesini almaları halinde, İspanyol ithalatçı firmaların "EduardoTorroja" belgesi ile Türkiye'den gönderilen ürünler için yapması gereken işlemlerin hiçbirisinin yapılmasına gerek kalmamaktadır. Bu nedenle inşaat demiri ihracatçılarımızın bu belgelerden birini temin etmeleri ithalatçıların işlemlerini kolaylaştıracağı için tercih edilmelerine yardımcı olacaktır.
İspanya'nın 2007 yılında uygulamaya koyduğu "New BuildingCode" yeni yapılan binalarda güneş enerjisi panelleri kullanımını zorunlu hale getirmektedir. Bu çerçevede İspanya'da önümüzdeki dönemde güneş panellerine olan talep önemli oranda artacaktır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımında dünyanın önde gelen ülkeleri arasında olan İspanya'nın bu alandaki (rüzgar, güneş) yatırımları artmaktadır. Üretim maliyetlerinin yüksekliği sektörde kullanılan teknoloji ve diğer aletlerin ülkemizde üretilip İspanya'ya ihracatına imkan tanıyabilecek olanaklar sunmaktadır.

Aşağıda belirtilen sektörlerde ülkemiz firmalarının pazara girişinin yararlı olacağı görülmektedir. Belirtilen sektörlerden bazıları halihazırda ülkemizden İspanya'ya ihracatta önem arz eden sektörlerdir.

- Tekstil ve konfeksiyon
- Otomotiv ve oto yedek parça
- Demir ve çelik ürünleri
- Elektrikli ev aletleri
- Elektrikli makine ve cihazlar
- Deniz mahsulleri

- Plastik ve plastik ürünleri
- Kauçuk ve kauçukta eşya
- Deri ve saraciye
- Mobilya ve aydınlatma malzemeleri
- Kuyumculuk ürünleri
- İşlenmiş alüminyum alaşımları
- Çimento
- Güneş panelleri ve rüzgar tribünleri

İspanya'da geniş tüketim alanı olan ancak son dönemde üretimin azaldığı **kuru meyve sektörü** ülkemiz ihracatçıları için önemli fırsatlar sunmaktadır. Ancak AB'nin 2007 Ocak ayından itibaren uygulamaya koyduğu program tarımsal ürünlere önemli destekleri içermekte olup zayıf olan bahse konu sektörlerin güçlendirilmesi öngörülmektedir.

SORUNLAR, GÖRÜŞLER VE ÖNERİLER

Pazara Girişte Sorunlar

Türk şirketlerinin İspanya Pazarına girişte yaşadıkları en büyük sorun vize işlemlerinden kaynaklamaktadır. Türk firmalarının İspanya'da ofis açmaları durumunda görevlendirecekleri idarecilerin oturma ve çalıma iznine sahip olması gerekmektedir. Bu iznin alınması en az 6 ay sürmekte bazı durumlarda olumsuz sonuç alınabilmektedir. Son olarak İspanya'da yatırıma yönelen Borusan ve ofis açan TEMSA'nın yetkililerinin benzer sorunlar yaşamıştır.

Kültür ve dil işadamlarımız açısından ikinci önemli sorun olarak ortaya çıkmaktadır. İspanyollar genellikle ikinci bir yabancı dil bilmediklerinden İspanyol firmalarıyla iş yapan firmalarımızın bu dile vakıf elemanlar kullanması bir zorunluluktur.

İspanyol iş kültürü ve çalışma saatleri farklılıklar gösterse de bir engel olmaktan çok alışma süreci zaman almaktadır. Uzun öğle yemekleri, sık tatiller ve yaz aylarında yarım gün uygulanan çalışma saatleri ilk göze çarpan özelliklerdir. Ağustos ayı tüm ülke çalışanlarının tatilde olması nedeniyle işlerin oldukça yavaşladığı bir aydır.

İspanyol pazarında ihracatçılarımızın karşılaşabileceği en büyük sorun; özellikle Türk ürünlerinin tanıtımının yeterince yapılmamasından ve her iki ülkenin iş adamları arasında gerekli diyalog olmamasından dolayı bazı İspanyol iş adamlarının Türkiye'nin ticari potansiyeline şüphe ile bakmalarıdır. Türk firmaları genellikle fason üretici olarak tanınmaktadır. Bu çerçevede fuarlara katılım ürünlerimizin tanıtımı açısından önem arz etmektedir.

İspanyollar kendileri ile yüz yüze yapılan görüşmelerden daha çok etkilenmekte ve karşı tarafa güvenleri artmaktadır. Bu nedenle iş adamlarımızın İspanyol firmalarını ziyaret etmeleri ya da fuarlarda tanışmaları iş ilişkilerinin kurulmasına yardımcı olacaktır. Diğer taraftan fuarlara katılım önemli olmakla beraber yapılan temaslarda sürekliliğin sağlanmasında fayda vardır.

Firmalarımızın pazarlama yöntemi olarak tercih ettikleri e-maillerle ürün bilgilerini pek çok potansiyel ithalatçıya geçmeleri yöntemi de hem dil engeli hem de firmaların satıcı firmaları tanımak ve karşılıklı güveni elde etmek istemelerinden dolayı kısa zamanda istenen sonucu vermemektedir. İspanyol firması ilgili ürün için bir talepte bulunmamış ise ülkemiz firmalarına geri dönmeleri zor olacaktır. Bu nedenle telefonla satın alma bölümlerine ulaşıp gerekli açıklamaları yapmaları daha faydalı olabilecektir

Firmalarımızın ticarette en güvenilir uluslararası kabul görmüş ödeme yöntemlerini kullanmalarında fayda bulunmaktadır. İspanyol firmalarının zaman zaman ödemeler konusunda hassas davranmadıkları tespit edilmiştir.

Görüş ve Öneriler

Pazara Giriş : Türkiye ile Avrupa Birliği arasında tesis edilen Gümrük Birliği tüm üye ülkelerde olduğu gibi İspanya pazarına girişte ihracatçılarımıza önemli bir avantaj sağlamaktadır. AB üyeliğinin ardından önemli bir atılım içerisine giren İspanya, gerçekleştirilen altyapı ve endüstri yatırımları, özelleştirme ve yabancı sermaye girişinde sağlanan olumlu gelişmeler ile ekonomide başarılı bir performans göstermiştir. Yükselen hayat standartları tüketici beklentilerini de arttırmış ve tüketici ürünlerine ve hizmetlere yönelik yüksek talep, yabancı firmaların bu büyük ve çekici pazara olan ilgisini arttırarak, İspanya'yı yatırım açısından cazip hale getirmiştir. İspanya AB üyesi ülkeler içerisinde iç talebin en canlı olduğu ülkedir. Bu durum ülkenin ithalatına da yansımakta ve cari açık giderek büyümektedir.

Bu çerçevede ülkemiz ihracatçıları için İspanya önemli bir pazar olma konumundadır. 2007 yılında İspanya'nın ülkemiz ihracatında 5. sıraya yükselmesi bu avantajın olumlu yönde kullanıldığını göstermektedir.

İspanya'da ofis, mağaza açmak veya lojistik destek birimi oluşturmak isteyen firmalarımızın konuyla ilgili sağlanan devlet destekleri hakkında Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracat Genel Müdürlüğünden bilgi almaları yararlı olacaktır.

İspanya için pazara girişte ihracat ofislerinin kullanılması son derece olumlu bir yaklaşımdır. Yerel ve geleneksel öğelerin ağırlıklı olarak hissedildiği İspanya iç pazarında başarılı olmak için İspanyol bir ortakla pazarda faaliyet gösteren bir ihracat ofisinin kullanılması en rasyonel yol olarak ortaya çıkmaktadır. Ofis ve show-room açılması öncesinde ve sonrasında İspanya'da fuarlara katılım hem müşteri hem partner bulmak açısından önem arz etmektedir. İspanya ; Madrid ve Barselona merkezli bir Pazar olmasına rağmen 17 özerk bölgeden oluşmaktadır. Özerk bölgelerin ekonomik anlamda son dönemde daha aktif olmaya başladıkları dikkate alınarak pazara girişin ardından bölge bazında ayrıntılı çalışılmasının olumlu sonuçlar vereceği düşünülmektedir.

İspanya, ayrıca coğrafi olarak da hem Latin Amerika'ya hem de Afrika'ya olan yakınlığını çok etkin olarak kullanmaktadır. Özellikle Latin Amerika ile olan tarihi bağları, kültürel yakınlıkları ve Brezilya haricinde tüm Güney ve Orta Amerika ülkeleri ile aynı dili konuşuyor olmaları dolayısıyla bir çok İspanyol firması bu alanda etkinliklerini korumaktadır. Dolayısıyla, ülkemiz ile İspanyol firmaları arasında oluşturulacak karşılıklı işbirliği imkanları, ülkemizin sadece İspanya piyasasına girmesi açısından değil aynı zamanda çok etkin olamadığımız bu bölgelere girmesi açısından da faydalı olabilecektir.

İspanya'ya ait olan Fas'taki Ceuta ve Melilla şehirleri ve özellikle Faslı göçmenlerin İspanya'daki en büyük göçmen gruplarından biri olması dolayısıyla, İspanya'nın Kuzey Afrika pazarındaki faaliyetleri de son derece yoğundur.

İSPANYANIN TÜRKİYE'YE İHRACATI

İSPANYA'NIN TÜRKİYE'YE İHRACATI (1.000 €)

(HS KODU), ÜRÜN GRUBU	2012	2013	2014	2015	Değişim (%)	Pay (%)
(87) OTOMOTİV, TAŞIT ARAÇLARI	947.792,95	1.186.299,73	974.341,65	1.462.812,05	50,13	28,81
(84) MAKİNA, MEKANİK EKİPMANLAR	346.466,68	467.319,26	388.388,68	397.055,20	2,23	7,82
(39) PLASTİKLER VE MAMULLERİ	349.240,52	328.425,91	391.358,04	378.316,97	-3,33	7,45
(72) DEMİR VE ÇELİK	408.322,24	371.326,92	303.656,75	315.166,20	3,79	6,21
(85) ELEKTRİKLİ ALETLER	215.370,44	292.218,31	260.181,61	262.928,67	1,06	5,18
(74) BAKIR VE MAMULLERİ	290.626,30	240.308,58	277.563,20	188.310,93	-32,16	3,71
(62) ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI	92.283,01	126.044,39	147.357,16	179.100,16	21,54	3,53
(30) ECZACILIK ÜRÜNLERİ	137.349,24	145.101,87	142.043,74	174.597,88	22,92	3,44
(29) ORGANİK KİMYASALLAR	130.314,17	123.583,47	154.451,94	164.015,50	6,19	3,23
(27) MİNERAL YAKITLAR YAĞLAR	287.227,74	100.861,28	361.400,98	160.991,30	-55,45	3,17
(88) HAVACILIK VE UZAY ARAÇLARI	6.338,04	35.416,40	264.288,87	132.853,00	-49,73	2,62
(61) ÖRÜLMÜŞ GİYİM EŞYASI	72.437,29	69.729,68	81.580,28	94.596,69	15,96	1,86
(32) TANEN, BOYA, PİGMENTLER	84.610,37	85.613,89	77.405,72	79.424,35	2,61	1,56
(48) KAĞIT, KARTON MAMULLERİ	81.107,34	88.586,49	71.892,80	69.051,93	-3,95	1,36
(79) ÇİNKO VE MAMULLERİ	60.763,60	98.845,97	111.750,65	66.258,16	-40,71	1,30
(71) MÜCEVHERAT, DEĞERLİ METALLER	143.728,07	76.051,70	109.863,51	61.225,70	-44,27	1,21
(73)DEMİR VE ÇELİKTEN EŞYA	82.444,58	102.223,68	68.567,82	59.321,15	-13,49	1,17
(90) OPTİK ÖLÇME VE TIBBİ CİHAZLAR	15.407,12	25.497,68	31.269,72	51.478,24	64,63	1,01
(40) KAUÇUK MAMULLERİ	38.833,64	32.105,44	33.187,24	42.681,06	28,61	0,84
(38) MUHTELİF KİMYASALLAR	48.635,84	42.017,72	37.595,37	42.421,16	12,84	0,84
İSPANYA'NIN TÜRKİYE'YE İHRACATI	**4.730.091,17**	**4.824.457,63**	**5.002.093,61**	**5.077.901,74**	**1,52**	**100,00**
İSPANYA'NIN DÜNYAYA İHRACATI	**226.114.593,97**	**235.814.069,04**	**240.581.830,22**	**250.241.332,17**	**4,02**	**100,00**

İSPANYANIN TÜRKİYE'YE İTHALATI

İSPANYA'NIN TÜRKİYE'DEN İTHALATI (1.000 EUR)

(HS KODU), ÜRÜN GRUBU	2012	2013	2014	2015	Değişim (%)	Pay (%)
(62) ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI	643.647,41	641.448,35	720.205,11	889.486,68	23,50	18,75
87) OTOMOTİV, TAŞIT ARAÇLARI	449.878,54	493.031,69	597.580,02	850.646,60	42,35	17,93
61) ÖRÜLMÜŞ GİYİM EŞYASI	639.090,90	642.136,14	639.590,60	720.961,19	12,72	15,20
(84) MAKİNA, MEKANİK EKİPMANLAR	255.659,85	262.613,92	304.988,04	405.290,23	32,89	8,54
(27) MİNERAL YAKITLAR YAĞLAR	76.862,30	242.469,10	208.889,54	216.865,83	3,82	4,57
(85) ELEKTRİKLİ ALETLER	190.675,25	182.548,98	189.893,44	197.677,95	4,10	4,17
(72) DEMİR VE ÇELİK	66.945,48	109.498,32	124.033,45	131.515,91	6,03	2,77
(39) PLASTİKLER VE MAMULLERİ	68.805,06	75.656,05	98.017,30	128.232,49	30,83	2,70
(40) KAUÇUK MAMULLERİ	72.157,89	86.685,92	86.340,80	86.975,53	0,74	1,83
(52) PAMUK	70.511,51	70.690,15	66.330,72	84.361,79	27,18	1,78
(76) ALUMİNYUM VE MAMULLERİ	56.283,86	46.933,27	52.574,97	83.228,15	58,30	1,75
(28) ANORGANİK KİMYASALLAR	24.342,20	60.090,42	54.270,11	81.007,15	49,27	1,71
(73)DEMİR VE ÇELİKTEN EŞYA	40.124,95	49.963,25	65.482,76	69.032,87	5,42	1,46
(25) TUZ, TAŞ, AŞÇI, ÇİMENTO	54.891,48	55.611,77	61.166,21	67.512,65	10,38	1,42
(55) SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	35.713,92	50.088,64	58.897,32	66.896,43	13,58	1,41
(63) EV TEKSTİLİ	40.487,87	45.296,80	45.856,46	49.305,47	7,52	1,04
(20) KONSERVE SEBZE MEYV(MEYVE SULARI DAHİL)	20.200,75	23.447,85	34.309,43	43.061,73	25,51	0,91
(54) SENTETİK VE SUNİ FİLAMENTLER	34.900,24	37.948,94	47.041,39	40.839,42	-13,18	0,86
(08) TAZE MEYVE	37.124,05	43.199,31	42.198,57	38.960,41	-7,67	0,82
(03) BALIK VE SU ÜRÜNLERİ	13.483,77	20.611,35	34.317,05	36.380,11	6,01	0,77
İSPANYA'NIN TÜRKİYE'DEN İTHALATI	**3.308.461,37**	**3.680.637,33**	**3.962.945,04**	**4.744.009,15**	**19,71**	**100,00**
İSPANYA'NIN DÜNYADAN İTHALATI	**257.945.631,01**	**252.346.775,23**	**265.556.606,87**	**274.415.211,48**	**3,34**	**100,00**

ÇEŞİTLİ SEKTÖRLERE GENEL BAKIŞ

Otomotiv:

2015 yılında İspanyol otomotiv sektöründeki üretim bir önceki yıla göre %13,7 oranında artarak 2,7 milyon adet olarak gerçekleşmiş ve böylelikle İspanya üretimde dünya çapında 8. sırada yer alarak dünya üretiminin %3'ünü karşılamıştır. Üretilen araçların %83'ü ihraç edilmiş; İspanya otomotiv sektörünün önde gelen pazarı AB üyesi ülkeler olurken; Asya ülkeleri (Güney Kore, Çin), ABD, Türkiye'ye de ihracat artmıştır. Otomotiv Sektörü Derneği ANFAC'ın tahminlerine göre İspanya otomotiv sektörünün 2016 üretim rakamlarının 2,8 milyon adedi aşması; 2017'de ise 3 milyon adet üretimle 2000, 2003 ve 2004 yılında kaydedilmiş olan üretim rakamına yeniden ulaşılması öngörülmektedir. 2015 yılında İspanya iç pazarında da otomotiv satışları %20,9 oranında artmış; 1.034.000 adet araç satılmıştır.

- İspanya, Avrupa'daki endüstriyel araç üretimi sıralamasında birincidir.
- Dünya çapında ünlü pekçok otomotiv firmasının İspanya'da toplam 17 adet fabrikası bulunmaktadır.
- İspanya'da otomotiv endüstrisine yönelik çalışmalar yürüten toplam 34 adet Teknoloji Merkezi bulunmaktadır.
- Toplam 39 değişik model dünyaya ihraç edilmek üzere İspanya'da üretilmektedir.

Yenilenebilir Enerji:

2015'de İspanya'nın enerji üretiminin %19'u rüzgar; %17,4'ü ise güneş enerjisinden elde edilmiştir. 2015 yılından yenilenebilir enerji sektörünün önde gelen şirketlerinden olan Abengoa'nın yaşadığı ciddi finansal problemlerin 2016'da da sektör genelinde etkisini sürdüreceği beklenmektedir. (Abengoa yüksek miktardaki borçlarını ödeyemez hale gelmiş; borçlarını yeniden yapılandırarak kademeli biçimde el değiştirme sürecine girmiştir.) 2015 yılı sonunda düzenlenen genel seçimler sonucunda parlamentoya giren yeni siyasi partilerin yenilenebilir enerjiyi destekleyici politikaları ile sektöre verilen önemin artması beklenmektedir. 2015 yılında sektöre yeni yatırım yapılmamasından dolayı yenilenebilir enerji kapasitesinde hiç bir artış kaydedilmemiş; toplam kurulu kapasite 22.988 Megawatt olarak kalmıştır. Bu durum 1980 yılından bu yana kapasitesini sürekli artırmış olan sektör açısından bir ilktir. Avrupa Birliği'nce yenilenebilir enerji alanında 2020 için belirlenmiş olan kapasiteye ulaşılabilmesi için İspanya'da 6.400 Megawattlık ilave kapasite kurulumu gerekmektedir.

İnşaat ve Altyapı:

2015 yılında inşaat sektöründe bir önceki yıla göre %2,4 oranında büyüme gerçekleşmiş olup alt sektörlerden restorasyon&bakım sektörü %3,9; konutdışı inşaat %3,2, konut inşası %2,8 ve bayındırlık işleri %1,8 büyüme kaydetmiştir. Geçtiğimiz yıl ülke genelinde 45.000 ünite yeni konut inşa edilmiş; inşaat sektöründe 32.300 adet yeni istihdam sağlanmıştır. İspanya'da inşaat sektöründe faaliyet gösteren 405.849 firma bulunmakta olup; firmaların yoğunlukla yerleşik olduğu bölgeler Katalunya, Madrid ve Endülüs'tür. Halihazırda özellikle Kamu-Özel Ortaklıkları (PPP) Projeleri açısından İspanya'daki en belirgin sorun finansman teminidir. Bazı bankalar tarafından bu projelere kredi sağlamakla birlikte kredi koşulları ağırdır. Kamu projeleri bütçesi 2015 yılında bir önceki yıla göre %21,3 oranında düşüş ile 10 milyar Avro olmuştur. Sözkonusu düşüşte, ülke genelinde hızlı tren inşasına yönelik yatırımların azalmasının yanısıra bölgesel idarelerin de liman ve karayolu inşası yatırımlarını azaltmış olmaları önemli rol oynamıştır. Tüm bu yatırım kesintilerinin ana nedeni ise 2015 yılı Mayıs ayında gerçekleştirilen bölgesel seçimler ile yıl sonunda yapılan genel seçimler olup seçim gerçekleştiği yılda kamu altyapı projeleri harcamalarında azalma geçtiğimiz seçim dönemlerinde de yaşanmıştır. İspanya müteahhitlik sektörü yurtdışı projeler açısından oldukça başarılı bir tablo çizmekte olup İspanya bu alanda dünyada ilk on ülke arasında yer almaktadırlar. İspanyol şirketleri özellikle ulaştırma altyapısı projeleri açısından teknoloji ve deneyim birikimleri ile öne çıkmaktadırlar. İspanya'nın önde gelen 10 inşaat firmasının yurtdışı proje portföyü 2015 yılında 90 milyara ulaşmıştır. İspanyol ACS firması dört senedir üstüste ENR tarafından yayımlanan inşaat ve mühenislik firmaları listesinde liderliği elinde tutmaktadır. Sözkonusu listede toplam 11 adet İspanyol firma bulunmakta; ACS ile birlikte Ferrovial ve Abeinsa İlk-20'de yer almaktadır.

Havalimanları:

A.- Aena (Kamu İktisadi Teşebbüsü) 250'den fazla firmanın tarifeli sefer yaptığı 47 ticari havalimanı ve 2 helikopter limanının (Ceuta ve Algeciras) sahibi ve işleticisidir. Ana hava limanları Madrid ve Barselona'dır. İspanya Ülke Notu 2016 19.

B.- Özelhava limanları: TheCiudad Real Hava Limanı Nisan 2012'den beri kapalıdır. Castellón Havalimanı'nda sadece Ryanair ticari sefer yapmaktadır.Teruel ve Murcia'daki hava limanları tamamlanmıştır ancak henüz faaliyete geçmemiştir. Günümüzde normal faaliyette olan tek özel hava limanı Lleida Hava Limanı'dır.

C.- 14 adet askeri hava limanı mevcuttur.

D.- 3 hava limanı (El Aaiun, Gibraltar ve Villacisneros) İspanya topraklarında bulunmamakla birlikte Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü tarafından kontrolü İspanya'ya verilmiş olan hava limanlarıdır. AENA bünyesindeki kamu havalimanlarının operasyon sayısı 2014'e göre %3,9 oranında artışla 1.902.694 olmuştur. Anılan havalimanlarının yolcu trafiği %5,9 artışla 207.414.141 kişi; yük trafiği ise %4,6 artışla 715.011.286 ton olarak gerçekleşmiştir. Yolcu trafiği açısından önde gelen havalimanları Madrid (46,8 milyon kişi; %11,9 artış), Barselona (39,7 milyon kişi; %5,7 artış), Mallorca (23,7 milyon kişi; %2,7 artış), Malaga (14,4 milyon kişi; %4,8 artış) ve GranCanaria'dır (10,6 milyon kişi; %3 artış)

Yük trafiği açısından önde gelen havalimanları ise Madrid (381 milyon ton; %3,8 artış), Barselona (117,2 milyon ton; %14,1 artış), Zaragoza (85,7 milyon ton; %0,8 azalış), Vitoria (46,3 milyon ton; %10 artış), GranCanaria'dır. (18,8 milyon ton; %5,4 azalış).

Limanlar:

İspanya'da kamuya ait olan 46 liman 28 Liman Otoritesi bulunmaktadır. Liman Otoriteleri, Kamu İşleri ve Ulaştırma Bakanlığı (Fomento) bünyesinde yer alan Kamu Limanları Kurumu'na (Puertos del Estado) bağlıdırlar. Valensiya, Algeciras ve Barselona Limanları Avrupa'nın en büyük ilk 15 konteynır limanı arasında yer almaktadır.Ayrıca İspanya liman altyapılarının kalitesi açısından da en iyi ülkeler arasında yer almaktadır. 2015 yılında kamu limanlarının yük trafiği %4,09 oranında artarak 501.815.624ton; yolcu trafiği %9,4 artarak 8,4 milyon kişi olarak gerçekleşmiştir. Yük trafiği bakımından önde gelen limanlar Algeciras (98,1 milyon ton; %3,4 artış), Valencia (70 milyon ton; %4,5 artış), Barcelona (46,8 milyon ton; %1,07 artış), taragona (33 milyon ton %3,5 artış), Bilbao'dur (32,8 milyon ton; %6 artış) Yolcu trafiğindeki başlıca limanlar ise Barcelona with (2,5 milyon kişi; %7,4 artış), Balear Adaları (1,7 milyon kişi; %10,1 artış) ve LasPalmas'tır. (1,2 milyon kişi; %17,4 artış)

Havacılık ve Savunma Sanayi:

Havacılık ve savunma sanayi alanında gelişmiş olan İspanya'da sektörün 2015 yılı cirosu 9,4 Milyar Avro olup 50.000 kişiye istihdam sağlanmaktadır. Sektörde Ar-Ge faaliyetlerine önem verilmekte; cironun %01'luk bölümü Ar-Ge'ye ayrılmaktadır.

Finans:

20 Aralık 2015'de gerçekleştirilen genel seçimler sonrasında, İspanya bankacılık sektörü %13 oranında küçülmüştür. (Anılan dönemde Avrupa'daki bankaların ortalama kaybı ise %7'dir) Siyasi belirsizlik ortamı, özellikle iç piyasa faaliyetlerinde yoğunlaşmış bankalar (Ör: Banco Popular, Caixabank) ve kredi reytingleri düşük olan bankalar üzerinde yoğun biçimde olumsuz etki göstermiştir. Siyasi belirsizliğin genel negatif etkisinin yanısıra bankaların kendi yasal ve finansal sorunları da pazar değerlerinde İspanya Ülke Notu 2016 7. ciddi kayıpları beraberinde getirmiştir. Örneğin, 2015 yılında BancoSantander pazar değerinde %35 düşüş yaşarken; Banco Popular %27 değer kaybetmiştir. Caixabank ve Sabadell ise yatırımcıların İspanya'da orta ölçekli bankaların geleceğine yönelik endişeleri ve Katalunya'nın bağımsızlık taleplerinin gündemde tutulması gibi nedenlerle hisselerinde %25 oranında değer kaybına uğramışlardır. HalihazırdaBanco Bilbao VizcayaArgentaria (BBVA) ve Mapfre Sigorta ülkemizde önemli yatırımcılar konumundadır.

Eczacılık Ürünleri ve Biyoteknoloji:

Sektörün ülkenin milli gelirindeki payı %7 civarındadır. 2015 yılında 10 milyar Avroluk ihracat gerçekleştirmiş olan sektörde Ar-Ge harcamaları da yıllık 1 milyar Avro 'ya ulaşmaktadır. İspanya pazarında "jenerik ilaçların satışları her geçen yıl artmakta olup 2015'de 2,9 milyar Avro tutarında jenerik ilaç satışı yapılmıştır. İspanyol ilaç firmalarının başlıca pazarları ve yatırım alanları Latin Amerika, AB ülkeleri ve ABD'dir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim (BTİ):

BTİ sektöründe faaliyet gösteren 30.000'i aşkın firma tarafından 395.000 kişiye istihdam sağlanmakta olup sektörün GSYH içerisindeki payı %4,4'dür. İspanya BTİ bakımından mevzuatını AB ile tamamen uyumlaştırmış olup, Avrupa Dijital Gündemi (EuropeanDigitalAgenda) Projesi'ne de liderlik etmektedir.

Gıda:

Tarım, balıkçılık ve gıda işleme sektörleri İspanya ekonomisindeki önemini korumaktadır. İspanya halihazırda gıda maddeleri ihracatında Avrupa'da dördüncü; dünyada ise sekizinci sırada yer almakta olup sektör 2 milyondan fazla kişiye istihdam sağlamaktadır.İspanya ayrıca biyoekolojik ürünlerin üretiminde de Avrupa'da ilk sırada yer almaktadır. Gıda sektörünün 2015 cirosu 90 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir. (iç pazar ve ihracat toplamı)

ÜYE OLDUĞU TİCARİ VE EKONOMİK TEŞKİLATLAR

Avrupa Birliği (AB)

İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD)

Dünya bankası (DB)

Uluslararası Para Fonu (IMF)

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)

BM Ticaret ve kalkınma Konferansı (UNCTAD)

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)

Afrika Kalkınma Bankası (AFDB)

Asya Kalkınma Bankası (ABD)

Interamerikan Kalkınma Bankası (IDB)

İspanya'daki Serbest Bölgeler

A.- **Barselona Serbest Bölgesi** (Zona Franca de Barcelona)

B.- **Cádiz Serbest Bölgesi** (Zona Franca de Cádiz)

C.- **Vigo Serbest Bölgesi** (Zona Franca de Vigo)

D.- **LasPalmas de GranCanaria Serbest Bölgesi** (Zona Franca de LasPalmas de GranCanaria)

E.- **Ceuta ve Melilla**İspanya topraklarının parçası sayıldıklarından Serbest Bölge veya Serbest Liman değiller, ancak gümrük işlemleri bakımında Avrupa Birliği'nin dışındalardır. Sözkonusu şehirlerde İspanya'daki KDV yerine IPSI adı verilen ve oranı %0,5-%10 arasında değişen bir katma değer vergisi tahsil edilmektedir.

F-**Kanarya Adaları** İspanya'nın vergi sistemi dışında kendi Ekonomi ve Vergi Sistemi'ni uygulamaktadır. İspanya'daki KDV yerine IGIC adı verilen ve oranı %3-%13,5arasında değişen bir katma değer vergisi tahsil edilmektedir. Ayrıca bazı ergi muafiyetleri ve daha düşük kurumlar vergisi ödeme gibi avantajlı uygulamaları da mevcuttur.

KAYNAKÇA:

Ticari Veriler (Kaynak: http://datacomex.comercio.es/)

Sanayi Turizm ve Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma ve Kamu İşleri Bakanlığı– Fomento)

https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0spanya

http://www.ekonomi.gov.tr/portal/content/conn/UCM/uuid/dDocName:EK-223610

http://www.kirsehirtso.org.tr/Portals/84/ulke_raporlari/%C4%B0SPANYA%20%C3%9CLKE%20RAPORU.pdf

www.mfa.gov.tr/İspanya

www.een.kso.org.tr

www.ulkeler.net/İspanya

www.ito.org.tr

www.itkib.org.tr

Kaynaklar: The Economist IntelligenceUnit

http://www.cografya.gen.tr/siyasi/devletler/ispanya.htm

Hazırlayan: Neslihan KARAOĞLU
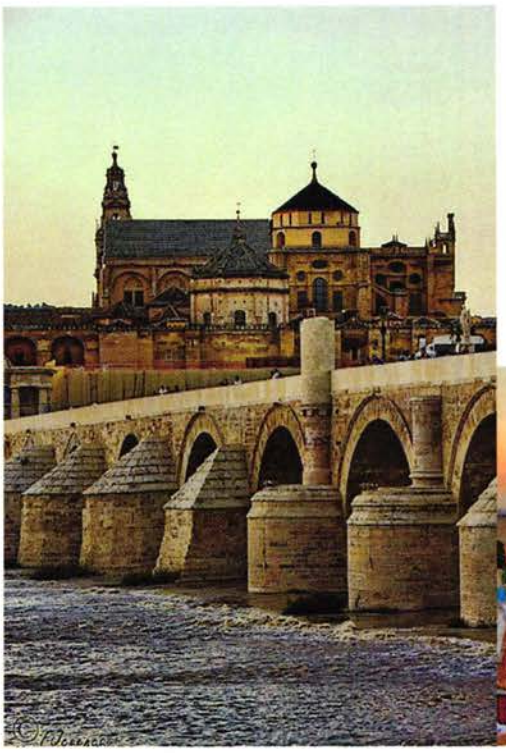
BBVA Seguros